

Бардін Євген Вікторович
старший викладач кафедри тактико-
спеціальної підготовки
Дніпропетровського державного
університету внутрішніх справ

АКТУАЛЬНІ ПРОБЛЕМИ ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ РЕЖИМУ В ПРИМІЩЕННЯХ ТА НА ВИДІЛЕНИХ ТЕРИТОРІЯХ ДЕ ЗНАХОДЯТЬСЯ ОРГАНИ І ПІДРОЗДІЛИ СИЛ БЕЗПЕКИ І ОБОРОНИ

Становлення та розвиток демократичної, соціальної, правової держави в Україні безпосередньо пов'язані із забезпеченням прав і свобод людини, а також відповідної діяльності державних органів щодо створення сприятливих умов для їх реалізації. Особливої актуальності цей напрям набуває у сфері службово-бойової діяльності сил безпеки і оборони оскільки саме вона пов'язана із забезпеченням законних інтересів держави, суспільства, прав і свобод значної кількості людей, які перебувають у районах проведення відповідних заходів, потерпають від протиправних дій, тощо.

За роки незалежності України відбулись значні зміни в інститутах громадянського суспільства, в тому числі і в системі МВС. На сьогоднішній день сили безпеки і оборони діють в умовах бурхливих перетворень у суспільно-політичному житті країни, реформуючись у відповідності реаліям часу. Одним із складових цього є форми та методи здійснення підрозділами сил безпеки своїх функцій, що обумовлюють існування особливого правового режиму у приміщеннях та на виділених територіях, де знаходяться органи і підрозділи сил безпеки і оборони.

Зазначене зумовлює необхідність, серед іншого, розроблення нових та удосконалення існуючих підходів до проблем правового режиму у приміщеннях і на виділених територіях, де знаходяться органи і підрозділи сил безпеки і оборони.

Неготовність і неспроможність сил безпеки і оборони до ефективного застосування спеціальних засобів та зброї під час оборони приміщень і виділених територій, де знаходяться їх органи і підрозділи, а також під час звільнення захоплених будівель (споруд) стає перешкодою досягненню поставлених перед ними завдань, надає їх діяльності характеру військових дій, які, у свою чергу, дозволяють більш рішуче застосовувати спеціальні засоби та зброю для досягнення поставленої мети.

Задекларований керівництвом країни курс на євроінтеграцію шляхом побудови в Україні правової держави, яка забезпечує ефективну охорону прав і свобод людини і громадянина, верховенство права в усіх сферах суспільного життя актуалізує та визначає необхідність реалізації у національному законодавстві правової ідеї силової протидії зазначеному явищу. Зафіксовані у сучасній Україні випадки захоплення споруд (будівель), у тому числі установ виконання покарань, невміле, з тактичних міркувань, застосування спеціальних

засобів та зброї переконливо довели наявність багатьох невирішених на законодавчому рівні питань службово-бойового забезпечення існуючих правових режимів. Події, що мали місце наприкінці 2013 – початку 2014 років включали випадки захоплення режимних об'єктів та заволодіння вогнепальною зброєю, матеріалами кримінальних проваджень, оперативними матеріалами тощо. Протидія зазначеним явищам та у подальшому вилучення захопленої вогнепальної зброї, пошук та затримання озброєних злочинців, звільнення заручників потребували проведення ряду спеціальних операцій («Сирена», «Грім», «Заручник»), а починаючи з квітня 2014 року – проведення широкомасштабної антитерористичної операції.

Для створення та підтримки необхідного рівня захищеності об'єктів безпеки в країні існують форми та методи здійснення підрозділами сил безпеки і оборони своїх функцій, які обумовлюють існування особливого правового режиму у приміщеннях та на виділеній території, де знаходяться підрозділи сил безпеки і оборони. Особливий режим функціонування зазначених об'єктів включає охорону та оборону приміщень, режими зберігання (особливий порядок видачі та отримання) вогнепальної зброї, документів обмеженого доступу, мобілізаційних документів, наявність порядку утримання затриманих осіб та, серед іншого, порядок допуску громадян і службових осіб (пропускний режим) до цих приміщень та на виділені території.

З метою надання методичної та практичної допомоги керівникам органів і підрозділів сил безпеки і оборони для організації роботи з протидії диверсійно-терористичним актам, пропонується в безпосередню роботу з організації та забезпечення антитерористичного захисту включити:

- Визначення на об'єкті найбільш важливих і найбільш уразливих ділянок;
- Формування системи антитерористичних заходів (організаційна, режимна, фізична і технічна захищеність, взаємодія та координаційна діяльність з правоохоронними органами, інформування населення й особового складу, підготовка сил і засобів об'єкта);

Виходячи з вищезазначеного, система профілактичних заходів повинна включати:

- Регулярне отримання інформації про стан об'єкта;
- Технічних засобів охорони;
- Своєчасне виявлення недоліків та порушень в їх роботі;
- Виявлення осіб, які здійснюють спробу без потреби або за підозрілих обставин проникнути на об'єкт.

На етапі запобігання та підготовки до боротьби з захопленнями одним із варіантів можуть стати такі організаційно-технічні прийоми та заходи:

- Регулярне та завчасне обстеження справності під'їзних шляхів, як звичайних, так і залізничних, до об'єкта і вживання негайних заходів щодо їх відновлення;

- Створення додаткових прямих і резервних під'їзних шляхів до місць зберігання зброї та боєприпасів з метою збільшення їх пропускної здатності на випадок евакуації та перевезення великої кількості вантажів ;
- Повноцінне технічне обладнання периметрів загорожі складів з озброєнням, підступів до них та постів охорони;
- Обладнання на технічних територіях баз хибних сховищ і штабелів укупорок на відкритих майданчиках зберігання, захватницькі дії відносно яких не принесуть жодної або суттєвої шкоди, але дозволять оперативно визначити факт нападу та вжити відповідних заходів щодо їх знешкодження або знищення;
- Перевірка й актування з рубежів дальніх та ближніх підступів до об'єктів, які охороняються, якості виконання робіт зі створення хибних об'єктів та цільового навантаження на предмет того, чи можуть вони виконати роль принади для груп захоплення;
- Впровадження системи легендування стосовно об'єктів , сховищ з найбільш важливими засобами, основне призначення, реальний зміст діяльності та вміст яких повинен бути відомий тільки обмеженому колу посадових осіб органів і підрозділів сил безпеки і оборони.

Національна поліція як складова частина системи сил безпеки і оборони повинна безперервно функціонувати в будь-якій обстановці, зокрема при виникненні надзвичайних ситуацій чи воєнного стану, забезпечуючи охорону громадського порядку та громадської безпеки, що є додатковими гарантіями захисту життя, здоров'я, прав і законних інтересів фізичних та юридичних осіб, а також конституційного ладу в державі.

Діяльність сил безпеки і оборони є багатофункціональною та пов'язана з виконанням завдань підвищеної небезпеки та складності, організацією та виконанням у визначеному обсязі певних службово-бойових завдань. При цьому особливої актуальності та значущості службово-бойова діяльність сил охорони правопорядку набуває під час виникнення та ліквідації наслідків надзвичайних ситуацій техногенного, природного, соціально-політичного, військового характеру.

Віктор БОГУСЛАВСЬКИЙ – завідувач
кафедри спеціальної фізичної підготовки
Дніпропетровський державний університету
внутрішніх справ

ВІДБІР ТА ПІДГОТОВКА ПРАЦІВНИКІВ ПОЛІЦІЇ В УКРАЇНІ

Проблема підбору та підготовки працівників поліції в Україні є однією з основних тем сучасності, оскільки саме ці два процеси через недобросовісне їх реалізування призводять до фатальних наслідків.